7
Landbouw- en Visserijraad d.d. 27 mei 2024

Landbouw- en Visserijraad d.d. 27 mei 2024

Aan de orde is het **tweeminutendebat Landbouw- en Visserijraad d.d. 27 mei 2024 (21501-32, nr. 1644)**.

De **voorzitter**:
De minister kan blijven zitten, want we gaan door met het tweeminutendebat over de Landbouw- en Visserijraad. Ik heb nog geen sprekerslijst, dus ik weet niet wie er spreekt en in welke volgorde. Ah, bij dezen. Nu heb ik de lijst, dank.

Aan de orde is nu het tweeminutendebat over de Landbouw- en Visserijraad van 27 mei aanstaande, Kamerstuk 21501-32, nr. 1644. Als eerste heeft zich ingeschreven de heer Pierik van de BBB. Aan u het woord.

De heer **Pierik** (BBB):
Dank u wel, voorzitter. Ik wil de minister bedanken voor de antwoorden op het schriftelijk overleg, maar met de kanttekening dat die stukken pas om 10.00 uur vanochtend binnenrolden; dat was erg laat om daar nog adequaat op te kunnen acteren. Niettemin toch één motie. Ik heb één motie en geen twee moties, dus ik hoop dat ik het binnen de twee minuten ga redden.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

overwegende dat het gemeenschappelijk landbouwbeleid (GLB) in 2023 een nieuwe fase is ingegaan, die duurt tot en met 2027;

overwegende dat het GLB-budget is verlaagd, terwijl de criteria voor deelname zijn verzwaard door nieuwe conditionaliteitseisen en de nieuwe eco-regeling;

overwegende dat de eco-regeling dermate ingewikkeld is dat de helft van de boeren de gecombineerde opgave en de aanvraag GLB-betalingen laat invullen door een adviseur;

overwegende dat Nederland ervoor kiest om steeds meer en oplopend tot 30% van het pijler 1-budget over te hevelen naar pijler 2, terwijl de EU-verordening niet meer vraagt dan 25%;

overwegende dat Nederland in 2023 ruim 50 miljoen euro tekortkwam om de eco-regeling te kunnen financieren;

overwegende dat de minimumbasispremie in 2024 nog verder is verlaagd om een nieuw budgettekort in 2024 voor te zijn, terwijl de Tweede Kamer een motie heeft aangenomen waarin wordt gevraagd om een mogelijk budgettekort met nationale middelen te dekken, zoals ook gebeurd is in 2023;

overwegende dat bepaalde groepen landbouwers weinig kans hebben om mee te doen aan de eco-regeling, zoals de veehouders met vleesvee en schapen en de veehouders in veenweidegebieden;

overwegende dat dierenwelzijn geen doel is van de huidige eco-regeling, terwijl Brussel dit wel aanmoedigt;

spreekt uit dat het GLB nog steeds landbouwbeleid is en meer doelen moet dienen terwijl het budget tekortschiet, en dat alle landbouwers een eerlijke kans moeten krijgen om mee te doen aan de eco-regeling;

verzoekt de minister nadrukkelijk de eisen aan de eco-regeling in de periode 2025-2027 niet verder te verhogen, dierenwelzijn vanaf nu wel als extra optie mee te nemen in de eco-regeling en in nauwe samenspraak met de sector de huidige eco-regeling te evalueren op langjarig doelbereik alvorens met nieuwe wijzigingsvoorstellen te komen,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**:
Deze motie is voorgesteld door het lid Pierik.

Zij krijgt nr. 1647 (21501-32).

Dank u wel. De volgende spreker is de heer Van Campen van de VVD. U slaat over? Dan gaan we naar mevrouw Bromet van GroenLinks-Partij van de Arbeid. Die staat ook voor 0 minuten. Ook mevrouw Vedder staat voor 0 minuten. Het lid Kostić, van de Partij voor de Dieren.

Kamerlid **Kostić** (PvdD):
Dank u wel, voorzitter. We weten dat glyfosaat heel slecht is voor de bestuivers, de bijen en de hommels. We weten ook dat het heel slecht gaat met de bestuivers, zelfs zodanig dat onze voedselzekerheid in gevaar kan komen. We weten daarnaast dat er sterke aanwijzingen zijn dat glyfosaat mensen ziek maakt. Tegelijkertijd weten we dat Europa glyfosaat ondanks die feiten voor nog tien jaar heeft toegelaten. De Partij voor de Dieren vindt dat echt onbestaanbaar. We hopen dat de Kamer dat ook vindt en dat we nu hier, op nationaal niveau, maatregelen kunnen nemen. Daarom de volgende motie.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat het gebruik van glyfosaat in verband wordt gebracht met de ziekte van Parkinson en het risico op kanker;

constaterende dat glyfosaat zeer schadelijk is voor wilde bijen en hommels, terwijl er een tekort dreigt aan bestuivers om voedselzekerheid veilig te stellen;

constaterende dat de Kamer de minister tweemaal heeft verzocht om tegen de nieuwe Europese toelating van glyfosaat te stemmen (aangenomen moties 21501-32, nr. 1570 en 27858, nr. 621);

constaterende dat de minister van LNV bij de ministerraad heeft gepleit voor een verbod op glyfosaat vanwege zorgen over het verband met parkinson;

overwegende dat de Kamer recent heeft uitgesproken dat de gezondheid van mensen en dieren en hun leefomgeving centraal moet staan in het bestrijdingsmiddelenbeleid (aangenomen motie 36476, nr. 5);

verzoekt de regering middelen met de werkzame stof glyfosaat zo veel mogelijk van de markt te halen totdat onomstotelijk bewezen is dat ze geen risico vormen voor de gezondheid,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**:
Deze motie is voorgesteld door het lid Kostić.

Zij krijgt nr. 1648 (21501-32).

Dank u wel. Ten slotte is het woord aan de heer Holman van Nieuw Sociaal Contract.

De heer **Holman** (NSC):
Dank u wel, voorzitter. Vorig jaar hebben we een discussie gehad naar aanleiding van het feit dat de interesse voor goud, zilver en brons bij de GLB-gelden zo groot was dat het budget niet voldoende of verkeerd ingeschat was. Dat was niet erg goed voor het vertrouwen. Boeren hadden een inspanning gepleegd en dreigden de vergoeding niet te krijgen. De vraag aan de minister is: kunt u met grote mate van zekerheid garanderen dat hetzelfde dit jaar niet weer ontstaat en dat de boeren niet weer op het verkeerde spoor worden gezet? Dat zou namelijk niet goed zijn voor het vertrouwen en de wil om het goed te doen en veel aandacht te hebben voor biodiversiteit en al dat soort andere zaken.

De **voorzitter**:
Dank u wel. Dit was de kant van de Kamer. Ik kijk naar de minister en volgens mij kan hij beginnen met antwoorden. Ik geef bij dezen het woord aan de minister.

Minister **Adema**:
Dank u wel, mevrouw de voorzitter. De vraag van de heer Holman heeft ook betrekking op het GLB, waar de heer Pierik een motie over heeft ingediend. De Tweede Kamer heeft een motie aangenomen — die was van, ik meen, de heer Flach — om voor 2024 extra middelen beschikbaar te stellen. Ik ben ermee bezig om die middelen ingezet te krijgen. De vraag is of de Europese Commissie ons toestaat om dit weer te doen, want ook hiervoor moet ik weer langs bij de Europese Commissie. Zoals u weet ben ik vaak vastgelopen bij de Europese Commissie en af en toe stevig vastgelopen, maar ik heb hoop dat de Europese Commissie ook hier weer in meegaat, zodat we eigenlijk hetzelfde kunnen doen als vorig jaar. Voor de komende jaren ligt er wel een uitdaging. Maar goed, het is ook aan mijn opvolger om te kijken hoe het gaat in 2026. Er wordt erg veel gewerkt met de eco-regeling. Dat is een succesvolle regeling en daar zijn we ongelofelijk blij mee. Dat laat ook zien dat de Nederlandse boeren willen verduurzamen, dat ze ermee aan de slag willen zijn. Ik probeer dus om dat weer voor elkaar te krijgen, net zoals ik dat vorig jaar heb gedaan. Het kader waarbinnen we dat vorig jaar binnen Europa hebben geregeld, is gelukkig verlengd. Misschien kunnen we daar dus weer opnieuw gebruik van maken. Maar het is niet een altoosdurende inzetting, gesproken in de tale Kanaäns. Want we moeten wel elk jaar weer proberen om dit bij de Europese Commissie voor elkaar te krijgen.

Voorzitter. Dan de twee moties. De eerste motie, op stuk nr. 1647, is van de heer Pierik en gaat over het GLB. In de overwegingen worden een aantal aannames gedaan die misschien kloppen, maar die ook niet zomaar zijn gekomen. Kijk bijvoorbeeld naar wat de heer Pierik zegt over de relatie tussen melkvee en vleesvee. Er is een reden waarom het voor de een wel geldt en voor de ander niet. Zo kan ik alle afwegingen langsgaan. Ik wil nu niet het hele GLB gaan fileren, al is dat eigenlijk wel wat de motie vraagt. Het is overigens ook afgesproken in het NSP dat de eisen van de eco-regeling stap voor stap wat hoger worden gezet, juist ook om de verduurzaming een extra impuls te geven. Dat hebben we afgesproken. Wat we doen, volgt dus precies uit het Nationaal Strategisch Programma van het GLB zoals Nederland dat heeft ingediend. Ik voer dus dat Nationaal Strategisch Programma uit en dat blijf ik doen. Dat betekent dus ook dat we aan het nadenken zijn over hoe we de eco-regeling voor de komende jaren gaan inrichten. Er is in het NSP niet met Europese Commissie afgesproken dat er nu doelen zoals dierenwelzijn toegevoegd worden. Dan verzwaren we namelijk de eco-regelingen en dan zal er juist nog meer geld nodig zijn, terwijl ik u ook hoor zeggen dat er misschien niet voldoende geld beschikbaar is, ook voor de komende jaren. Die uitdaging om extra geld beschikbaar te stellen is er namelijk ook voor de komende jaren. Ik wil dus het Nationaal Strategisch Programma uitvoeren zoals het met de Europese Commissie is afgesproken. De stappen die we zetten, zijn juist afgesproken in het Nationaal Strategisch Programma.

De **voorzitter**:
De heer Van Campen heeft een interruptie.

De heer **Van Campen** (VVD):
Ik heb meer een vraag. De zorg van de heer Pierik is bij mij aangekomen, want het is eigenlijk best wel jammer dat een melkveehouder die aan weidegang doet, wel mee kan doen aan de eco-regeling, maar een vleesveehouder die aan weidegang doet, niet. Ik heb daar ook weleens navraag naar gedaan, en dat blijkt met name een vraagstuk van toezicht en handhaving te zijn. Het antwoord was dan dat de reden is dat je melk kunt meten en dat dat gecontroleerd kan worden en dat dat met vleesvee wat lastiger is. Is de minister het dan wel met me eens dat dat toch wel zonde is? Volgens mij is de weidegang immers het doel van zo'n eco-regeling. Het zou niet moeten uitmaken of het nou weidegang is voor melkvee of weidegang voor vleesvee. Is de minister, of zijn organisatie, bereid om nog eens te gaan kijken, desnoods met de sector zelf, of er toch een manier te vinden is waarop ook vleesvee mee kan doen

met de eco-regelingen, zonder dat we het budget daarvoor verder gaan aanpassen? Dat staat vast. Ik begrijp dat de minister de vragen van de Kamer op deze manier beantwoordt. Is hij bereid om die mogelijkheid nog eens te onderzoeken? Want het zou toch wel jammer zijn als het alleen op een toezichts- en handhavingsvraagstuk zou aankomen.

Minister **Adema**:
Nou, dat is niet het enige. Het gaat niet alleen om toezicht en handhaving. Weidegang is voor een melkveehouder daadwerkelijk complexer dan voor een vleesveehouder. Er zit dus verschil in de toepassing. Wat je eigenlijk doet, is dat je de extra inspanning die een rundveehouder moet verrichten, ook extra gaat belonen. Ik wil best met de sector in gesprek gaan, maar ik beloof niet dat ik op voorhand in de stand sta van: we gaan dit zo regelen. Ik wil best de argumenten nog een keer wisselen en kijken of er nog nieuwe argumenten aan te voeren zijn. Maar dit is wel een van de redenen waarom er juist gekozen is voor dit onderscheid. En ik ontraad de motie dus.

De **voorzitter**:
Ja, dat wilde ik graag nog even weten.

Minister **Adema**:
Dat was naar aanleiding van mijn appreciatie ook wel duidelijk, denk ik. Ik zag meneer Pierik ook al een beetje bezorgd kijken.

Dan de motie op stuk nr. 1648, over glyfosaat. Wij hebben daar heel veel discussies over gehad. De beslissing om ons te onthouden van stemming in Europa is ook gepaard gegaan met onderzoek naar glyfosaat en de relatie tussen parkinson en glyfosaat. Dat onderzoek hebben we opgestart. Dan is er nog het onderzoek naar het gebruik van glyfosaat buiten de landbouw, eigenlijk buiten de sectoren waar het voor de voedselproductie noodzakelijk is. We hebben een blootstellingsonderzoek. We dringen aan op het verbreden van het toetsingskader. Er zijn dus tal van maatregelen genomen rondom de beslissing om ons te onthouden van glyfosaat. Ik wijk daar niet meer van af, dus deze motie ontraad ik ten zeerste.

De **voorzitter**:
Helder. Dank u wel, minister.

De beraadslaging wordt gesloten.

De **voorzitter**:
Over deze twee laatste moties gaan we later vanmiddag nog stemmen. Dan komen we dus nog bij elkaar. Ik dank de minister voor de beantwoording. Ik ga nu even heel kort schorsen. Daarna gaan we door met het volgende debat, over de Energiewet.

De heer **Pierik** (BBB):
Als het om twee moties gaat waar vandaag over gestemd moet worden, zouden we dat ook door kunnen schuiven naar dinsdag? Dat zou wat mij betreft in ieder geval geen probleem zijn.

De **voorzitter**:
Doorschuiven naar aanstaande dinsdag? Is daar voldoende ruimte voor? Ik kijk even opzij. Prima. Dat scheelt. Deze twee moties nemen we mee naar aanstaande dinsdag. Helder.

De vergadering wordt van 12.16 uur tot 12.24 uur geschorst.